

Advokatnævnets sekretariat
Kronprinsessegade 28
1306 København K

Telefax: 33 36 97 60 og almindeligt brev

Vores sagsnummer:
5001005

Deres sagsnummer:
2010-02-0827

Dato:
09-09-2010

Vedr. DfK's klager over advokat Claus Bonneze

Jeg forstår Direktoratet for Kriminalforsorgens brev af 29. juli 2010 således, at der klages over:

- 1) Udtalelser, som jeg er fremkommet med i mit brev af 2. februar 2010 til Direktoratet for Kriminalforsorgen,
- 2) Udtalelser i ovennævnte brev om at ville lægge materiale med "navne på personalemedlemmer ud på KRIM's hjemmeside i den hensigt at fremstille dem som personale, der udviser retsstridig adfærd"
- 3) Et indlæg på Landsforeningen KRIMs hjemmeside med overskriften: "En psykopat med job som fængselsbetjent har nemt ved at putte sig i kriminalforsorgen."

Ad 1: Brevet af 2. februar 2010 til Direktoratet for Kriminalforsorgen

Direktoratet for Kriminalforsorgen har på side 2 i brevet af 29. juli 2010 gengivet de sætninger i mit brev af 2. februar 2010, som der klages over. Det er følgende sætninger:

"... i øvrigt er min opfattelse, at der i Statsfængslet Østjylland, og især på afdeling E, findes fængselspersonale, som mere eller mindre jævnlige begår overgreb mod de indsatte"

og

"Jeg kan forstå på min klient - og andre indsatte, som tidligere har været indsat på afdeling E - at der på denne afdeling er en gruppe fængselsfunktionærer, som i særlig grad chikanerer de indsatte, og som tillige begår egentlige voldelige overgreb imod disse. De oplysninger stemmer godt overens med de oplysninger, som i løbet af 2007 og 2008 kom frem i Morgenavisen Jyllands-Posten om kulturen i kriminalforsorgen herunder i Statsfængslet i Østjylland. Man kan forestille sig, at det er repræsentanter fra denne gruppe fængselsfunktionærer, der har fundet på de ovenfor omtalte aktivitetslister".

Det bestrides, at jeg på nogen måde har overtrådt reglerne for god advokatskik ved at fremkomme med de udtalelser i brevet, som der klages over.

Det gøres derimod gældende, at jeg ved at fremsende brevet har varetaget en advokatopgave, som er af væsentlig betydning for min klient, og som også må antages at være af samfundsmæssig betydning, idet jeg i brevet har anmodet den ansvarlige myndighed om at undersøge min klients (og andre indsatte) påstande om overgreb mod disse i Statsfængslet i Østjylland.

Klager indsatte til en advokat over overgreb fra personalet i et fængsel (og især i et lukket fængsel), har den pågældendes advokat ikke store muligheder for at efterprøve rigtigheden af en sådan klage. Advokaten må således enten afvise at bistå den pågældende indsatte med sin klage, eller også må advokaten afsende klagen indeholdende de oplysninger, som advokaten har modtaget fra den indsatte.

Det er min opfattelse, at en advokat er berettiget til at viderebringe oplysninger fra indsatte over påståede overgreb fra fængselspersonalet til de ansvarlige myndigheder (for eksempel Direktoratet for Kriminalforsorgen). Dette må advokaten efter min opfattelse også, uagtet at advokaten ikke kan føre bevis for eller godtgøre rigtigheden af de forhold, der klages over. Formålet med at indgive klage til Direktoratet for Kriminalforsorgen er, at det er Direktoratet for Kriminalforsorgen, som skal undersøge klagens indhold - og ikke den advokat, der eventuelt bistår klageren med klagen.

I **Kommenteret Straffelov**, Speciel del, af Vagn Greve m. fl., 9. omarbejdede udgave, DJØF 2008, side 469, anføres blandt andet, at reglerne om ærekrænkelser ikke kan anvendes på "politianmeldelser, der viser sig at være ubegrundede, jf. § 269 eller princippet om atypicitet". Det kan efter min opfattelse udledes, at en advokat eller anden partsrepræsentant, der indgiver en politianmeldelse eller en klage på vegne af andre, ikke kan straffes efter straffelovgivningen for dette, medmindre den pågældende advokat eller partsrepræsentant er vidende om, at anmeldelsen eller klagen er usand.

Det er min opfattelse, at de advokatetiske regler i samme grad som straffelovgivningen tillader, at en advokat på vegne af sin klient indgiver anmeldelse til relevante myndigheder om overgreb eller magtmisbrug hos myndigheds personer med opfordring til disse myndigheder om, at anmeldelsen efterforskes. Alene i tilfælde, hvor advokaten fremkommer med beskyldninger, som advokaten anser som bevidst urigtige, kan der skrives ind over for advokaten med disciplinære sanktioner, advarsler mv.

Jeg er formand for Landsforeningen KRIM, og jeg modtager som advokat jævnligt henvendelser fra indsatte eller tidligere indsatte, der påstår, at de har været udsat for overgreb eller magtmisbrug fra fængselspersonale. Nogle oplyser, at de ikke vover at anmelde forholdet, idet de frygter for repressalier fra personalet, og i andre tilfælde fraråder jeg den pågældende at gå videre med klagen, for eksempel fordi jeg mener, at den ikke kan "holde".

Det er mit indtryk, at indsattes angst for at klage over overgreb og magtmisbrug hos fængselspersonale er mindst ligeså udtalt, som borgeres angst er for at klage over polititjenestemænd. Dette er ikke noget jeg kan dokumentere, det er blot min fornemmelse.

I Rigsadvokatens Beretning for 2004 ses en nærmere omtale af en advokats advarsel til borgerne i et avisinterview mod at fremkomme med (berettigede) klager over politiets adfærd og Rigsadvokatens reaktion herpå. Omtalen er behandlet under journalnummer "RA 2004-320-0029. Heraf fremgår blandt andet:

Dagbladet Politiken bragte den 23. august 2004 under overskriften "Advokat: For farligt at klage over politiet" en artikel, hvor en advokat blandt andet blev refereret for følgende kritik af politiklagenævnsordningen: "Hvis man klager over politiet, risikerer man, at sagen bliver vendt på hovedet, så man selv ender med at blive anklaget." Det mener forsvarsadvokat Niels Fjeldberg fra Viborg, der ofte råder sine klienter til at lade klagesagerne ligge. "Jeg har en sag, hvor en mand bliver stoppet af en motorcykelbetjent på motorvejen på Fyn", fortæller advokat Niels Fjeldberg. Manden afleverer sit kørekort til betjenten. "Hvad er din fødselsdag", spørger betjenten, mens han står med mandens kørekort i hånden. "Det kan du vel se på kortet", svarer manden. "Nu skal du ikke være fræk", svarede betjenten og åbnede fordøren på bilen. "Betjenten hev manden ud og bankede ham op ad bilen, mens han sagde: Hvis ikke du fortæller mig, hvornår du er født, selv om jeg kan læse det på kortet, så kommer du med på politistationen. Og derinde er der trapper!", fortæller advokat Niels Fjeldberg, der har anbefalet sin klient ikke at rejse en klage-sag.

"Jeg har sagt til ham: Ja, du kan godt klage. Men det bliver påstand mod påstand. Den betjent vil jo komme og sige, du slog på ham. Og så får du en paragraf 119-sag om vold mod politiet. Der er ikke noget at gøre. Hvis en politimand kommer og siger, at noget er foregået, så er det sådan, det er foregået", siger Niels Fjeldberg, der kan nævne en stribe tilsvarende sager, hvor borgernes vidneudsagn efter hans mening er blevet tilsidesat."

Jeg rettede på baggrund af artiklen skriftlig henvendelse til advokaten og redegjorde heri for reglerne om behandling af anmeldelser om strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten og klager over politipersonalets adfærd i tjenesten. Jeg tilkendegav endvidere følgende: "Klager over politiet bliver behandlet seriøst og grundigt af statsadvokaterne. Det sker naturligvis i mange tilfælde, at klageren ikke får medhold i sin klage. Dette kan imidlertid på ingen måde tages som udtryk for, at det skulle være farligt eller nytteløst at klage. De regionale statsadvokaters afgørelse i en sag træffes således på grundlag af en ganske almindelig bevisvurdering, der ikke adskiller sig fra bevisvurderingen i andre sager. Der er som anført af statsadvokat Peter Brøndt Jørgensen tale om en helhedsvurdering, hvor samtlige forklaringer indgår i sagen, uanset om der er tale om polititjenestemænd eller ej.

Såfremt referatet af den konkrete sag, der omtales i artiklen, er korrekt, er der efter min opfattelse tale om en meget alvorlig sag, der bør efterforskes. Jeg skal derfor opfordre Dem til at rette henvendelse til Statsadvokaten for Fyn, Sydøstsjælland, Lolland, Falster og Bornholm, der, da episoden fandt sted på Fyn, er den kompetente myndighed. Udtalelser, som dem De er citeret for, og hvorefter det skulle være nytteløst – eller i værste fald farligt – at klage over politiet kan efter min opfattelse have en meget negativ indflydelse på det omdømme og den respekt, politiet nyder i befolkningen. For at undgå en sådan udvikling bør alle – og måske især de, der professionelt har kontakt med politiets arbejde – medvirke til, at enkeltstående tilfælde af uacceptabel eller strafbar adfærd bliver afdækket."

Som det fremgår af slutningsvist af ovenstående, mener Rigsadvokaten, at "især de, der professionelt har kontakt med politiets arbejde", bør medvirke til, at enkeltstående tilfælde af uacceptabel eller strafbar adfærd bliver afdækket.

Rigsadvokatens udtalelse er svær ikke at forstå som en opfordring blandt andet til advokater til i særlig grad at medvirke til, at polititjenestemænds overgreb mod borgerne bliver afdækket.

Man kunne forestille sig, at advokater ikke blot ville følge den af avisartiklen omhandlede advokats fodspor og fraråde borgere at klage over myndighedsovergreb, men at advokaterne også *selv* vil afstå sig fra at bistå borgerne med at indgive klager over myndighedsovergreb, hvis det blev almindeligt kendt, at advokater, der ikke kan dokumentere en klages indhold, risikerer advarsler eller anden påtale fra advokatmyndighederne.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) beskæftiger sig med mellemrum med spørgsmålet om, hvorvidt trusler mod advokater om straf for at fremkomme med kritiske ytringer om myndigheder, kan "scare them silent". Der tales i den menneskeretlige praksis undertiden om den såkaldte "chilling-effect", som er et udtryk for, at demokratiet fryser ihjel, såfremt debatten forstummer som følge af deltagernes frygt for, at de straffes for deres ytringer.

EMD har i blandt andet fundet, at et skandinavisk land havde krænket EMRK artikel 10, ved at en advokat blev idømt en sanktion for at fremkomme med kritiske udtalelser om en offentlig myndighed (anklagemyndigheden).

I **Nikula mod Finland** afgjort af EMD den 21. marts 2002 under sagsnummer 31611/96 blev Finland dømt for at have krænket artikel 10, idet de finske domstole havde fundet en forsvarsadvokat skyldig i injurier mod en anklager i anledning af forsvarsadvokatens udtalelser i et processkrift og i en retssal. Forsvarsadvokaten var af den opfattelse, at det var af taktiske grunde, at anklagemyndigheden i en bedragerisag mod forsvarsadvokatens klient havde valgt at undlade at rejse tiltale mod en person og samtidigt rejse tiltale mod en anden person. Forsvarsadvokaten mente, at anklagemyndigheden rejste tiltale mod den ene person med det formål at afskære forsvaret fra at indkalde den pågældende som vidne, og at undladelsen af tiltalerejsning mod den anden person var begrundet i anklagemyndighedens ønske om at føre denne anden person som vidne mod forsvarsadvokatens klient. I retten fremlagde forsvareren et processkrift med overskriften "rollemanipulation og ulovlig præsentation af bevismateriale". I processkriftet fandtes blandt andet følgende passager (præmis 10): "*..Det åbenlyse misbrug med hensyn til præsentationen af beviser, bør få retten til at afvise sådan bevisførelse ...*", "*... Anklagemyndighedens arrangement viser, at han ved hjælp af processuel taktik forsøger at få en medgerningsmand lavet til et vidne, der kan støtte anklagen. ...*". "*... Med henblik på at forhindre tiltalte i at føre bevis inden for disse*

anklagepunkter, har anklagemyndigheden anvendt falske anklagepunkter mod en person, som burde kvalificere til at være vidne ...". "... Sådant bevidst misbrug af en offentlig myndigheds skønsudøvelse er særdeles usædvanlig i en retsstat. ...". "... Navnlig for så vidt angår de processuelle taktikker, som anklageren har anvendt i denne sag, nemlig så mange som to tilfælde af rollemanipulation i denne ene sag, gør jeg gældende, at en mildere form for tilsvarende manipulation er blevet underkendt af den norske Højesteret. I denne sag blev der afsløret ulovlig adfærd svarende til den, som anklagemyndigheden har anvendt i denne sag ...". "... Anklageren har i denne sag begået rolle-manipulation, hvorved han har overtrådt sine officielle pligter og bragt retssikkerheden i fare ..." EMD begrundede sin afgørelse blandt andet med, at der ikke var tale om generel kritik af anklagerens person men alene af hans taktik i den aktuelle sag (præmis 51), og at udtalelserne var fremsat i en retssal og ikke offentliggjort i et medie (præmis 52). I præmis 54 fastslår EMD blandt andet, at truslen om en efterfølgende sag, hvor der skal ske en prøvelse af forsvarets kritik af modparten i en straffesag, er vanskelig at forene med forsvarets pligt til ihærdigt at forsvare sin klient interesser. EMD udtaler videre (også i præmis 54): "Det følger deraf, at det bør være primært forsvarerens egen opgave, alene med de begrænsninger, som retten beslutter, at vurdere relevansen og anvendeligheden af et argument, uden at skulle være under indflydelse af en potentiel dæmpende effekt ("chilling effect") af selv en relativ mild straf eller pligten til at betale erstatning eller sagsomkostninger. I præmis 55 konkluderer EMD, at det kun er i "særlige" tilfælde, at begrænsning selv med en mild form for straf af forsvarerens ytringsfrihed kan accepteres som nødvendige i et demokratisk samfund.

I **Ayhan Erdogan mod Tyrkiet** afgjort af EMD den 13. januar 2009 under sagsnummer 39656/03 gjorde en advokat, der praktiserede i Istanbul, gældende over for menneskerettighedsdomstolen, at hans rettigheder efter EMRK artikel 10 var krænket af de tyrkiske myndigheder. Advokaten henviste til, at han var blevet dømt til at betale erstatning til en borgmester for at have benævnt ham som "grusom" ("cruel") og "en selvretfærdig person" ("a bigot") i et processkrift indgivet til retten på vegne af en klient, som advokaten repræsenterede. EMD fastslog enstemmigt, at EMRK artikel 10 var krænket. Advokaten blev tilkendt 8.800 Euros for økonomisk skade, 1.000 Euros for ikke-økonomiske skade og 2.111 Euros til dækning af sagsomkostninger. I præmis 28 bemærker EMD blandt andet, at sproget og udtrykkende anvendt i det omtvistede processkrift var "provokerende" ("provocative") og "ufint" ("inelegant"), og at udtrykkende kunne anses for "fornærmende" ("offensive"). Videre bemærker EMD (også i præmis 28), at udtrykkene bør anses som "værdidomme" udtalt i forbindelse med en retssag, hvor klageren handlede som juridisk repræsentant, og at de havde sammenhæng med sagen. Under disse omstændigheder mente EMD ikke, at udtrykkene kunne anses som "umotiverede" ("gratuitous") personlige angreb på borgmesteren. I præmis 29 fremhæver EMD, at udtalelserne var fremsat i et processkrift, hvor det er "naturligt", at advokaten "energisk" ("vigorously") forsvare sin klients rettigheder.

I **Amihalachioaie mod Moldova** afsagt af EMD den 20. april 2004 under sagsnummer 60115/00 fandt EMD, at det udgjorde en krænkelse af EMRK artikel 10, at en advokat var blevet idømt en bøde på 360 lei (svarende til 36 euro eller cirka 300 kr.) for i pressen at have udtalt om forfatningsdomstolen i Moldova, at han var i tvivl om, hvorvidt denne var forfatningsmæssig ("constitutional"). Han blev også dømt for at have udtalt, "at dommerne i forfatningsdomstolen formentlig ikke anså Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol som en autoritet". Endelig blev han straffet for at have udtalt, at "forfatningsdomstolens afgørelse" ville skabe totalt anarki i advokatstanden". Klageren var formand for det nationale advokatsamfund, som havde arbejdet for at få et fælles advokatsamfund med obligatorisk medlemskab for alle advokater i Moldova. Forfatningsdomstolen var nået frem til, at det ville være forfatningsstridigt at pålægge advokaterne kun at organisere sig i et advokatsamfund. EMD udtalte i præmis 36 blandt andet, at selv om bemærkningerne kan anses for et udtryk for en vis mangel på respekt for forfatningsdomstolen som følge af dennes afgørelse, kan disse ikke anses for grove eller for at have fornærmet dommerne ved forfatningsdomstolen ("*.. even though the remarks may be regarded as showing a certain lack of regard for the Constitutional Court following its decision, they cannot be described as grave or as insulting to the judges of the Constitutional Court*"). I præmis 38 udtaler EMD blandt andet, at EMD er opmærksom på, at den idømte bøde tilsyneladende var et beskedent beløb ("a seemingly modest sum"). Imidlertid henviser EMD blandt andet til, at den har en symbolsk værdi ("symbolic value"). I præmis 39 finder EMD yderligere, at de nationale myndigheder ikke har haft relevante og tilstrækkelige grunde til at retfærdiggøre en sådan restriktion. Restriktionen ansås af EMD ikke for nødvendig for et demokratisk samfund ("necessary in a democratic society").

Sagen omtalt umiddelbart nedenfor vedrører ikke en advokat og er derfor ikke umiddelbart relevant for denne sag. Sagen er medtaget for at vise, at EMD anser en debat om voldsudøvelse fra de retshåndhævende myndigheder som en debat af stor samfundsmæssig betydning, og for at vise, at det kan udgøre en krænkelse af EMRK artikel 10 at pålægge en person at føre sandhedsbevis for sine udtalelser - selv om disse fremsættes i pressen.

I sagen **Thorgeir Thorgeirson mod Island** afgjort af EMD den 25. juni 1992 under sagsnummer 13778/88 havde klageren, som er forfatter, i pressen udtalt sig om politivold. Af afgørelsens præmis 8 til 10 fremgår, at han i artikler i "Morgunbladit" den 7. december og 20. december 1983 blandt andet skrev: "*... For adskillige år siden tilbragte jeg adskillige uger på en afdeling på vores lokale sygehus. På en anden stue på gangen lå en mand i tyverne i sin seng. Han var en lovende og charmerende ung mand, men han var lammet i en sådan grad, at han ikke kunne bevæge andre dele af kroppen end sine øjne. Han var i stand til at læse kun ved hjælp af en speciel maskine og en hjælpende hånd til at vende bladene for sig. Jeg fik oplyst, at hans muligheder for at komme sig var minimale. Den unge mands stue-kammerater fortalte mig, at hans skader var blevet påført ham fra dørmændene på en restaurant og nogle politifolk. I første omgang troede jeg ikke på dette. Så jeg forhørte mig hos hospitalspersonalet, og - ja, de havde ret: Vi havde at gøre med et offer for Reykjaviks*

natte-patrulje. Billedet af denne lammede unge mand fulgte mig ud fra hospitalet. Jeg kunne ikke lade være med at tale med andre om hans sag. Jeg fandt således ud af, at de fleste mennesker kendte til forskellige historier om personer, som havde været ude for tilsvarende eller selv værre oplevelser med dyrene i uniform. Personer, som mentalt er på alder med nyfødte børn som følge af kampgreb, som politifolk og dørmænd lærer og anvender med spontan brutalitet, frem for at omgås mennesker på en fornuftig og afdæmpet måde. Der er så mange af den slags historier, der grundlæggende er identiske, og det er således vanskeligt blot at afvise dem bare som opspind. En anden ting, der kan udledes af disse historier udover at brutalitet uundgåeligt følger dumhed, er udtalelsen om, at det ville være håbløst at retsforfølge en politimand i en sådan sag. Efterforskningen vil blive varetaget af en anden afdeling hos politiet, og den vil blive udført af en elite-gruppe, der vil anse det som deres opgave, at rense politimanden for anklagerne mod ham. ...". Endvidere ses i præmis 14 og 15 følgende citater fra de to artikler: ".. ofre for politiets voldsmand ...", "... tillader voldsmandene og sadisterne at udleve deres perversioner ...", "... Deres opførsel var så typisk for, hvad der efterhånden er blevet offentlighedens billede af vores politistyrke, der forsvarer sig selv: chikane, svindel, kriminelle handlinger, overtro, hastværk og manglende professionalisme ...". I præmis 65 til 66 fremhæver EMD blandt andet, at artiklerne i det væsentlige henviste til "historier" eller "rygter" om politivold, som stammede fra andre personer end klageren. EMD konstaterede, at "klageren i det væsentlige gengav, hvad andre havde fortalt om politibrutalitet". EMD bemærkede, at hans kritik ikke kunne anses for at være kritik af alle i politiet eller bestemte politifolk. EMD bemærker, at i det omfang klageren ved de nationale myndigheder blev pålagt at føre sandhedsbevis for hans bemærkninger, var han efter EMDs opfattelse blevet pålagt en urimelig - hvis ikke umulig - opgave. I præmis 67 udtaler EMD, at artiklerne vedrørte et emne af stor offentlig betydning, og at det var utvivlsomt, at artiklerne var formuleret i et særdeles stærk sprog. EMD fandt, når henses til artiklernes formål og den virkning, som det var tanken, at de skulle have, at det anvendte sprog ikke kan anses for overdrevet. I præmis 68 udtaler EMD, at den omstændighed, at klageren var blevet fundet skyldig og straffet ved de nationale domstole, kunne skræmme mennesker væk fra at deltage i en åben diskussion om emner af offentlig betydning.

Jeg er opmærksom på, at jeg i mit brev af 2. februar 2010 blandt andet også udtalte, at jeg havde kendskab til "andre indsatte" end den aktuelle klient, som oplyser, at de har været udsat for overgreb fra personalet på afdeling E.

Som eksempel vil jeg fremlægge kopi af min klage af 6. september 2010 til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (**bilag 1**), som er fremsat på vegne af en indsat over personale netop på afdeling E i Statsfængslet i Østjylland. Som det fremgår af klagen, har den pågældende indsatte forklaret, at han to gange i foråret 2009 blev transporteret over cirka 3 timer i en Walksvagen Caravelle liggende på gulvet mellem forsæderne og bagsædet, hvor han under hele turen havde hænderne bundet sammen på ryggen i håndjern. Under turen sad tre fængselsfunktionærer fra Statsfængslet Østjylland med fødderne på ham. En af disse

forklarede til politiet, at de brugte ham som "fodskammel". En anden forklarede, at de måtte lyse ned på ham med en lommelygte, for at se, om der var liv i ham. På min begæring blev han sendt til retsmedicinsk undersøgelse, hvor det blandt andet blev konstateret, at han kunne have været i livsfare. Efter begge ture fortalte den pågældende, at han flere gange ikke kunne få luft, og at han fandt smerten ulidelig. Efter første tur fandtes der under den retsmedicinske undersøgelse 21 skader på den pågældendes krop. Efter den næste tur fandtes der 26 skader.

Grunden til, at sagen er indklaget direkte for menneskerettighedsdomstolen (EMD) uden forudgående prøvelse ved de nationale domstole, er, at politiet (og statsadvokaten) til trods for anmeldelse fra undertegnede har undladt at rejse en straffesag. Efter EMDs praksis vedrørende EMRK artikel 3 har myndighederne pligt til at undersøge en klage, hvor borgerne har lægelig dokumentation for skader, under en straffesag ved domstolene. Se for eksempel **Nikiforov mod Rusland**, afgjort af EMD den 1. juli 2010 under sagsnummer 42837/04 (se navnlig præmis 52 in fine). En sådan sag kan efter EMD-praksis vedrørende artikel 13 prøves, uden at nationale retsmidler i form af domstolsprøvelse er udtømte.

Ad 2: Udlægning af "navne på personalemedlemmer" ud på KRIMs hjemmeside

Der klages også over, at jeg har nævnt, at jeg ville lægge materiale med "navne på personalemedlemmer ud på Krim's hjemmeside i den hensigt at fremstille dem som personale, der udviser retsstridig adfærd".

Som anført i Direktoratet for Kriminalforsorgens brev af 29. juli 2010 havde jeg "allerede inden" klagen til direktoratet "offentliggjort det påklagede bødeforelæg" på KRIMs hjemmeside.

På KRIMs hjemmeside offentliggøres blandt andet uddrag af eller hele artikler fra pressen, fagtidsskrifter mv. om Kriminalforsorgen. Endvidere offentliggør KRIM domme, kendelser, administrative afgørelser mv.

Det omhandlede bødeforelæg er medtaget for at vise et eksempel på en konkret afgørelse fra kriminalforsorgen, som efter KRIMs opfattelse er udtryk for magtmisbrug. Det fremgår af det omhandlede bødeforelæg, som er medtaget i kriminalforsorgens bilag, at den omhandlede indsatte blev straffet for at være "grænsesøgende", have haft en "provokerende adfærd", og for at have "benyttet samtaleanlægget flittigt". Det er min opfattelse, at de personer, der har konciperet det omhandlede bødeforelæg, har misbrugt deres magt overfor den pågældende indsatte. Magtmisbrug er kriminaliseret i straffelovens kapitel 16. I mit brev af 2. februar, side 2, øverst, opfordrede jeg kriminalforsorgen til at anmelde de pågældende til politiet.

3) Indlæg på KRIMs hjemmeside om psykoterapeuter i jobbet som fængselsbetjent

Der klages over et indlæg på Landsforeningen KRIMs hjemmeside med overskriften: "En psykoterapeut med job som fængselsbetjent har nemt ved at putte sig i kriminalforsorgen."

Det er min opfattelse, at advokatnævnet ikke kan behandle mine indlæg på Landsforeningen KRIMs hjemmeside, idet jeg ikke har udfærdiget disse i min egenskab af at være advokat.

Advokatnævnet har i en kendelse af 11. februar 2010 afvist at behandle en klage over en advokat, der som formand for "familieretsadvokaterne", havde medvirket til at indrykke annoncer i dagspressen med et indhold, som stødte klageren. Advokatnævnet begrundede afvisningen således:

"... Bestemmelsen i retsplejelovens § 126, stk. 1, omfatter advokaters adfærd i forbindelse med udøvelse af advokatvirksomhed. Nævnet finder ikke, at indklagede i forbindelse med Familieretsadvokaternes annoncering som formand for Familieretsadvokaterne udøvede advokatvirksomhed. Hendes adfærd falder derfor uden for retsplejelovens § 126, stk. 1. Nævnet finder heller ikke, at indklagede som repræsentant for Familieretsadvokaterne kan siges at have udvist en adfærd i forretningsforhold eller andre forhold af økonomisk art, jf. retsplejelovens § 126, stk. 4. Som følge heraf afviser nævnet klagen over indklagede som formand for Familieretsadvokaterne, idet den ikke kan bedømmes af Advokatnævnet, da indklagedes adfærd falder uden for såvel retsplejelovens 126, stk. 1, som stk. 4."

Måtte advokatnævnet mene, at man er kompetent til at behandle klagen, gøres det gældende, at den omhandlede artikel er udtryk for et problem af stor betydning for indsatte i fængslerne. Indsatte udtaler meget ofte, at hverdagen især i lukkede fængsler for de indsatte er meget præget af, hvilke betjente, der har vagt. Nogle opfører sig - ifølge de indsatte - groft krænkende overfor de indsatte, medens andre opfører sig pænt eller blot rimeligt.

I en artikel i Jyllands-Posten af 8. april 2007 udtalte flere fængselsbetjente sig om, hvorledes "chikane og nedværdigelse af de indsatte hører til dagligdagen" i danske fængsler. Ifølge artiklen udtaler de interviewede fængselsbetjente, at et er normalt, at fangerne får "tæv" af medlemmer af personalet. Disse fængselsbetjente ønskede imidlertid ikke deres navne frem af hensyn til "frygt for repressalier" fra "kolleger og chefer". Omtalen af artiklen på KRIMs hjemmeside vedlægges som **bilag 2**.

Direktoratet for Kriminalforsorgen bestilte i efteråret 2008 et privat konsulentfirma til at undersøge omfanget af fængselsbetjentes mobning af kolleger og indsatte i fængslerne. Konsulentfirmaet har stillet en lang række spørgsmål om emnet til de nyansatte fængselsfunktionærer på prøve også kaldet "PP'ere".

Direktoratet modtog resultatet af undersøgelsen i november 2007 i en publikation under navnet: **"Datarapport: Undersøgelse af omgangstonen og omfanget og graden af mobning i Kriminalforsorgens anstalter og arresthuse – Resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse blandt fængselsfunktionærer på prøve"**.

Rapporten, der er udarbejdet af konsulentfirmaet "Interresearch" i København, konkluderer blandt andet, at godt tre ud af ti PP'ere har "overværet at indsatte blev udsat for krænkende handlinger, som de ikke har kunnet forsvare sig imod". Flere fortæller, at de er blevet beordret til at "ordne private ærinder" for de uddannede fængselsfunktionærer. Af undersøgelsen fremgår også, at mobningen fra kolleger hos de nyansatte undertiden giver reaktioner i form af længerevarende fysiske men som ondt i maven, hovedpine, søvnløshed og i værste tilfælde angst.

15% af de nyindsatte betjente hører "ofte" deres kolleger omtale eller tiltale de indsatte med udtryk som "luder", "perker", "bøsserøv" eller lignende.

Nogle PP'ere mener, at "tonen er for blød og pædagogisk" mellem ansatte og indsatte.

Af undersøgelsens side 31 fremgår blandt andet følgende: I forhold til de indsatte har godt tre ud af ti PP'ere på prøve overværet at indsatte blev udsat for krænkende handlinger, som de ikke har kunnet forsvare sig imod. En ud af tyve har oplevet det flere gange (5 pct.), mens godt hver tiende har oplevet det et par gange (11 pct.).

Lige under tre fjerdedele har aldrig overværet indsatte udsat for krænkende handlinger, de ikke kunne forsvare sig imod (72 pct.).

Af undersøgelsens side 36 fremgår blandt andet følgende: Bedt om at vurdere, hvorvidt ansattes mobning af indsatte er en udbredt kultur eller blot enkelttilfælde i Kriminalforsorgen, angiver en ottendedel af PP'erne, at de opfatter problemet som en udbredt kultur i Kriminalforsorgen (13 pct.). Seks ud af ti vurderer, at der er tale om adfærd hos en lille gruppe blandt de ansatte i Kriminalforsorgen (61 pct.). Lidt flere end en fjerdedel vurderer, at der er tale om en adfærd blandt enkeltpersoner (27 pct.).

Fængselsinspektør Jørgen Bang, Statsfængslet Østjylland, fortalte til Jyllands-Posten den 19. november 2007 om skræmte fængselsbetjente i Statsfængslet Østjylland, der siger deres stillinger op, fordi de er bange for trusler og mobning fra en gruppe fængselsbetjente i fængslet. Han citerede en fængselsbetjent for at have fortalt, at hun af en kollega havde fået følgende besked:

"Jeg knepper sig i røven, hvis ikke du holder op med at tale så meget med ledelsen"

Vedlagt som **bilag 3** medsendes en kopi af omtalen af artiklen på KRIMs hjemmeside.

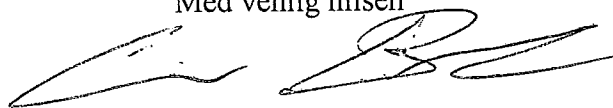
Ovennævnte er kun et mindre uddrag af KRIMs samling af artikler mv, der skildrer pressens eller andres beskrivelser af fængselsbetjentes overgreb mv. mod de indsatte (og andre ansatte) i kriminalforsorgens institutioner.

Artiklen med overskriften "En psykopat med job som fængselsbetjent har nemt ved at putte sig i kriminalforsorgen" omtaler i sin indledning en bog af den svenske forfatter "Sanna Udsen" med titlen "Psykopater i Jakkesæt", hvor hun påpeger, at personer med psykopatiske træk efter hendes opfattelse søger stillinger, der indebærer magt. Hun nævner "politiet" som en institution, der hjem søges af sådan arbejdskraft. I artiklen overvejes det, "hvorvidt stillinger som fængselsbetjent i større eller mindre grad kan tiltrække psykopater". Jeg finder, at det er en ganske relevant diskussion. Uden at jeg skal påstå, at jeg har psykologfaglige kompetencer til at foretage en vurdering deraf, har jeg dog overvejet, om en fængselsbetjent, der truer en kollega med at kneppe denne i røven, hvis den pågældende taler med ledelsen, kunne være psykopat. Efter min opfattelse er diskussionen relevant herunder diskussionen om, hvorvidt en sådan person bør overlades magten over indsatte i fængsler og arresthuse.

Jeg beklager, at min svarskrivelse ikke er ganske kort. Det er efter min opfattelse ganske groft, hvis offentlige myndigheder får held med at bruge advokatklageordningen til at få advokater til at tie med de oplysninger, som de får fra borgerne om magtmisbrug, vold mv. - også i de tilfælde hvor det måtte vise sig, at de omhandlede oplysninger ikke kan dokumenteres.

Bilagene er fremsendt med det almindelige brev men ikke med telefax-skrivelsen.

Med venlig hilsen

Claus Bonneze
advokat